QORTI ~IVILI, PRIM'AWLA

Im]allef

Onor. Giannino Caruana Demajo LL.D.

Seduta ta' nhar il-{img]a 19 ta’ Ottubru 2001

Numru 9

~itazzjoni 433/2000

Carmel Magro

versus

Anthony Degabriele

F’din il-kaw\a l-attur qieg]ed jitlob il-]las ta’]mistax-il elf lira (Lm15,000) valur ta’ kambjala a``ettata mill-konvenut u li kellha tit]allas fil-31 t’Ottubru 1997. Qieg]ed jitlob ukoll l-ispejje\, fosthom dawk tal-mandati kawtelatorji ippre\entati flimkien ma`-`itazzjoni, u l-img]ax mill-31 t’Ottubru 1997.

L-attur kien talab wkoll li l-kaw\a tinqata’ bid-dispensa tas-smig], billi deherlu li l-konvenut ma kellux e``ezzjonijiet x’tag]ti. Il-qorti, i\da, b’dikriet tat-28 t’April 2000, laqg]et it-talba tal-konvenut biex jikkontesta l-kaw\a, u l-konvenut ressaq dawn l-e``ezzjonijiet:

1. il-konvenut iffirma l-kambjala “ta]t pressjoni, theddid u vjolenza morali li ivvizzjaw il-kunsens tieg]u”;

2. it-talbiet ta’ l-attur g]andhom ji[u mi`]uda billi l-kambjala ma [ietx ipprotestata kif irid l-art. 191 tal-Kodi`i tal-Kummer`; u

3. l-ammont mitlub huwa wisq g]ax ji[bor fih ukoll img]axijiet og]la milli tippermetti l-li[i, b’u\ura.

Il-prova tal-kreditu ta’ l-attur hija l-kambjala stess, a``ettata mill-konvenut, u g]alhekk huwa fuq il-konvenut l-oneru li juri li ma g]andux jag]ti lill-attur. Biex jag]mel hekk, il-konvenut ressaq tliet e``ezzjonijiet, wa]da ta’ natura legali u l-o]rajn mibnija fuq allegazzjoni ta’ fatti li kien imiss lill-konvenut li jressaq il-prova tag]hom.

L-e``ezzjoni ta’ natura legali hija mibnija fuq in-nuqqas ta’ protest meta l-kambjala ma’ t]allsitx.

Il-protest huwa episodju tal-fa\i “`irkolatorja” tal-kambjala, ma]sub biex i]ares il-jeddijiet tal-pussessur kontra dawk li mag]hom ma g]andux rabta]lief permezz tal-kambjala stess; il-protest ma hux me]tie[meta l-kambjala tkun g]adha ma [ietx [irata u g]alhekk tkun g]adha fil-fa\i “kuntrattwali” tag]ha.

L-e``ezzjoni mibnija fuq nuqqas ta’ protest hija g]alhekk mi`]uda.

Il-konvenut qieg]ed ig]id ukoll illi l-kunsens tieg]u kien me]ud bi vjolenza u li l-ammont muri fuq il-kambjala ji[bor fih img]axijiet b’u\ura.

Fil-fehma tal-qorti lill-konvenut ma se]]lux li jag]mel il-prova ta’ dawn l-allegazzjonijiet.

Meta xehed fit-28 t’April 2000 il-konvenut aktar ta lill-qorti x’tifhem li iffirma l-kambjala g]ax l-attur [ieg]lu jist]i meta beda jinsisti mieg]u b’le]en g]oli

quddiem in-nies biex i]allsu, milli g]ax kien mhedded. Kompla jixhed li kien mhedded f'aktar minn okka\joni wa]da u li, g]alkemm ma g]amilx rapport lill-pulizija, semma dan it-tehdid ma' xi nies o]ra; il-konvenut, i\da, ma ressaq lil]add biex jixhed dwar hekk. G]alkemm li kieku ressaq lil min jixhed li sema' lill-konvenut ig]id li kien mhedded dan ma kienx ikun prova konklu\iva li sar it-tehdid, madankollu n-nuqqas ta' din ix-xiehda ddg]ajjef xi ftit l-allegazzjonijiet tal-konvenut.

Fin-nota ta' osservazzjonijiet tieg]u l-konvenut qal ukoll illi l-attur "kien mag]ruf man-nies b]ala persuna illi jsellef il-flus fuq l-idejn", i\da ma ressaq lil]add minn dawn in-"nies" biex jag]mel din il-prova. F'din il-kaw\a l-konvenut ma g]amilx]lief allegazzjonijiet bla provi.

Meta qieset dak li xehdu l-attur u l-konvenut, il-qorti ma t]ossx li tista' tg]id li hija moralment konvinta li lill-konvenut se]]lu juri kemm li kien mhedded kif ukoll li qieg]ed jintalab i]allas img]ax b'u\ura. L-ewwel u t-tielet e``ezzjonijiet, g]alhekk, ma jistg]ux jintlaqg]u.

G]al dawn ir-ra[unijiet il-qorti taqta' l-kaw\a billi, wara li ti`]ad l-e``ezzjonijiet tal-konvenut, tilqa' t-talbiet ta' l-attur u tikkundanna lill-konvenut i]allas is-somma ta']mistax-il elf lira (Lm15,000) flimkien ma' l-img]ax u l-ispejje\ mitluba fi`-`itazzjoni.

Giannino Caruana Demajo
Im]allef

Connie Micallef
Dep. Re[.